

Statsmaskineri. Med andre Ord: Agrarerne komme til at danne en Forening af de nærende mod de tærende. Ud denne Vej, ville de maaste opnaa at indskrænke Statsdriften, og det vil blive til alle virkelig arbejdende Borgeres Fordel. Naturligvis vil dette gaa ud over Funktionarismen, og hvis de ledende kunde faa Agrarerne til at gaa den Vej, at der blev paalagt ny Statter, hvad der jo strafs for en stor Del vilde komme Funktionarismen til Gode, vilde det virkelig være en god Næse, som de derved fik drejet Agrarerne. Jeg tror imidlertid ikke, det vil lykkes. Jeg lagde, at det forekommer mig, at saa vel den ærede Indenrigsminister som en stor Del af Tingets Medlemmer syntes at være blevne meget stærkt berørte, maaste endog forstrækkede over denne Agrarbevægelse. Naar udenforstaaende læse Referatet af disse Dages Forhandlinger, maa de faa Indtryk af, at det som det væsentlig drejer sig om, er, hvad Agrarerne ville, og at vi slet ikke vide, hvad Agrarerne ville. Det forekommer mig, at det ligesom foreslaaes, at man skal se at gøre saa lidt som muligt indtil man faar at se, hvad Agrarrigsdagen, som skal samles i Odense, vil. Ja, hvis vi ville blive ved paa den Maade, saa kan det let være, at vi slet ikke komme til at røre os her, fordi vi saa ogsaa maa afvente, hvad Sørens Terminsrigsdag vil, og derefter maa vente paa, hvad Vestens Journalistisrigsdag vil. At dette Ting ikke taber yderligere paa sit gode Navn og Rygte ved at komme sammen uden at afgøre noget, det, tror jeg, ligger i, at dette høje Ting, som ifølge Loven sidder inde med et uhyre Ansvar, og som burde udtale Folkets umiddelbaarelige Vilje, allerede er vundet saadan ind i Betydning, at man ikke blot ikke kan sige, at det er en lovgivende Forsamling, ja end ikke, at det er en raadgivende Forsamling, men at man kun kan kalde det en konvererende Forsamling.

Efter at have gjort disse Bemærkninger til den ærede Ministers Udtalelser, skal jeg omtale de to Ting, som jeg som sagt efter Opfordring vil berøre, den ene ifølge Opfordring fra den Kreds, jeg har den Ære at repræsentere, og den anden ifølge Opfordring fra den Kreds, hvor jeg har min Hjemstavn. Det sidste angaar Indkvarteringen under overordentlige Troppesamlinger. Forordningen herom er af 1de Maj 1806, og den er meget lidt udførlig; der staar blot i den, at de lokale Øvrigheder, Herredsfoged, Birkedommer og Sognesoged, skulle i Overensstemmelse med de udsendte Officere se at indkvartere Tropperne paa bedste Maade. Denne Fremgangsmaade er lige

ubehagelig for Officererne og for Kvarterværterne, fordi det er et rent Støn, hvorledes det skal ske. Jeg tillader mig derfor at opfordre Regeringen til at se at faa noget mere og bedre Bestemmelser herom. Jeg ved vel, at der i Militæretaten findes Lister „Enheder“ — der ere bagerede paa Hartkornet, men det er efter min Formening en meget daarlig Maade at bestemme Indkvarteringen paa, da der derved slet ikke gives noget Begreb om, hvor meget Indkvarteringsbyrde vedkommende er i Stand til at tage. Langt naturligere, jeg vil ikke sige ubetinget rigtigt, men langt naturligere, rimeligere og rigtigere vilde det være, hvis man i Stedet for at lægge Byrden paa Hartkorn, lagde den paa Bygningerne ifølge Brandassurancen; en dobbelt, saa stor Bygning som en anden kan jo som Regel optage en dobbelt saa stor Portion Tropper. Der kan siges meget derimod, det tvivler jeg ikke om, men den nuværende Regel, ifølge hvilken Indkvartering skal hvile ubelukkende paa Hartkorn, er meget mangelfuld; der er i Norgevejen altfor mange Ting, der hvile paa Hartkornet. Det er ikke saa mange Aar siden, at det hed her i Landet, at naar Landet skal forsvares, er det Bønderne, som maa gøre det, de andre skulle være de ledende og saa god Betaling derfor. Dette er nu ganske vist ophørt, men der er dog en hel Del tilbage. Der er Vejvænet, der er Væter og Kladvæter og saa videre, og navnlig de kommunale Statter, Statterne til Amtet og Kommunen, maa Bønderne, baade de store og smaa, afholde, medens de andre, de ledende, se til. Dette er ganske uretfærdigt, og i dette Tilfælde tror jeg, det i hvert Fald var rimeligt, om vi fik en anden Ordning. Der er tillige en anden Ting, jeg vil gøre opmærksom paa. Det er den Maade, Indkvarteringen sker paa. Man kan ganske vist læse i Aviserne ofte en Maaned i Norgevejen, at der og der skal være Indkvartering, men de vedkommende Kvarterværter, der kunde have lyst til at faa at vide, om de skulle have Indkvartering, og hvilken de skulle have, saa intet at vide derom. Ofte kan det være ønskeligt forud at gøre sine Votaler i Stand, hvidte dem over, da det jo mange Gange paa Landet er Udbygninger, der trænge dertil, som bruges til Indkvartering, men det er ikke muligt for Kvarterværterne at faa noget at vide derom før Dagen før eller samme Dag, som Troppene ankomme. Hvis man henvender sig til de lokale Myndigheder, som ogsaa er fede over det, saa siges der: Ja, vi vide, at vi skulle have Indkvartering paa Egnen, men der er endnu ingen Officer kommen, og vi vide altsaa intet videre;